

Training & Seminar

:: การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดมาตราว่าด้วยสิทธิเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในประเทศฝรั่งเศส และ
มาตราการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองของผู้หญิง : การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ ::

รายละเอียด การเสวนาต่อเนื่อง (ยกที่สอง) การปฏิบัติสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมืองสู่ความเสมอภาคของมนุษย์ในระบอบประชาธิปไตย : มุมมองจากมิติหญิงชาย เรื่อง "การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดมาตราว่าด้วยสิทธิเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในประเทศฝรั่งเศส และ มาตราการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองของผู้หญิง : การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ" จัดโดย โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ ร่วมกับ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสหวิทยาการ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และ ขบวนการผู้หญิงกับการปฏิรูปทางการเมือง (We Move) ณ ห้องประชุม น.222 ชั้น 2 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ กรุงเทพฯ ในวันพฤหัสบดีที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2550 เวลา 8.30-16.00 น.

กำหนดการ

8.30-9.00	ลงทะเบียน
9.00-9.15	กล่าวเปิดงาน โดย ประธานโครงการสตรีและเยาวชนศึกษา
9.15-12.00	เสวนาหัวข้อ "การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดมาตราว่าด้วย สิทธิเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในประเทศฝรั่งเศส" โดย.ดร.อมรสิริ สัมพันธ์ศิริกุล เกียรธสาร อาจารย์ Jean Morel ดำเนินรายการโดย ดร.ชัยวัฒน์ บุนนาค
12.00-13.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-16.00	เสวนาหัวข้อ "มาตราการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองของผู้หญิง : การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ" โดย รศ. มาลี พฤษภสงคารวิ Prof. Georg Schlueter นางสาว อารีวรรณ จตทอง ดำเนินรายการโดย รศ.มาลี พฤษภสงคารวิ

สาระสำคัญ การเสวนาเรื่อง "การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดมาตราว่าด้วยสิทธิเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในประเทศฝรั่งเศส และ มาตราการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองของผู้หญิง : การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ" มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้
การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดมาตราว่าด้วยสิทธิเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในประเทศฝรั่งเศส โดย.ดร.อมรสิริ สัมพันธ์ศิริกุล เกียรธสาร
อาจารย์ Jean Morel

ในอดีตประเทศฝรั่งเศส เส้นทางการทางการเมืองของผู้หญิงมีประวัติยาวนานกว่า 50 ปี เมื่อปี ค.ศ. 1789 สตรีที่เรียกร้องสิทธิจะถูกประหารชีวิตด้วยเครื่องกิโยติน ต่อมาสตรีชื่อบีเบคติน โอเคลล์ แสดงความเห็นในรัฐสภาว่าควรมีสมาชิกหญิง และชายเท่าๆ กันเพราะทุกคนเสียภาษีเท่ากัน การเริ่มต้นสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งครั้งแรกของสตรีเกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1945 ผู้หญิงฝรั่งเศสมีสิทธิหย่อนบัตรเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ในขณะที่ประเทศอังกฤษผู้หญิงมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1918 ส่วนในประเทศฝรั่งเศส ในวันที่ 21 ตุลาคม ค.ศ. 1945 ผู้หญิงฝรั่งเศสมีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น เป็นครั้งแรกด้วยจำนวน 39 คน ต่อมาผู้หญิงในประเทศฝรั่งเศสได้รับโอกาสที่มีสิทธิต่างๆ เพิ่มขึ้นในหลายเรื่อง เช่น

- ปี ค.ศ. 1966 ผู้หญิงฝรั่งเศสสามารถศึกษาหาความรู้เพื่อการประกอบอาชีพได้
- ปี ค.ศ. 1967 ผู้หญิงฝรั่งเศสมีสิทธิในการบริหารทรัพย์สินของตนเองและสามารถทำงานตามที่ต้องการได้
- ปี ค.ศ. 1967 มีกฎหมายกำหนดให้หญิงสามารถคุมกำเนิดและมียาสำหรับคุมกำเนิดไว้ในครอบครองได้
- ปี ค.ศ. 1972 มีกฎหมายกำหนดให้ชายหญิงที่ทำงานในตำแหน่งเดียวกันมีเงินเดือนเท่ากัน
- ปี ค.ศ. 1975 มีกฎหมายลงโทษในเรื่องของการรับสมัครงานที่แยกเพศ คือ ห้ามรับเฉพาะเพศชายหรือ รับเฉพาะเพศหญิง และมีกฎหมายให้หญิงทำแท้งเสรีและไม่มีเสียดายใจขาย รวมทั้ง มีการปฏิรูปกฎหมายห้ามสามีทำร้ายภรรยา
- ปี ค.ศ. 1980 มีกฎหมายห้ามไล่อหญิงตั้งครรถ์ออกจากงาน

นอกจากนี้ยังพบว่า สภาพสังคมในประเทศฝรั่งเศส โรงเรียนในประเทศฝรั่งเศสจะไม่มีการแสดงออกเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนาและไม่ให้ใช้สัญลักษณ์ทางศาสนาในโรงเรียน เพื่อไม่ให้มีความแตกต่างในกลุ่มนักเรียน สำหรับการให้สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยใช้ระบบโควตา นั้น ไม่ได้มีการบัญญัติเป็นกฎหมายไว้ แต่เป็นการทดลองใช้ในระดับพรรคการเมืองเท่านั้น ซึ่งจะเห็นว่าการใช้โควตานั้นเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ เพราะทำให้เกิดความแตกแยกในหมู่สมาชิกพรรค

มาตราการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองของผู้หญิง : การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ

โดย รศ. มาลี พฤษภสงคารวิ
Prof. Georg Schlueter
นางสาว อารีวรรณ จตทอง

นโยบายของสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญกับผู้หญิงในเวทีทางการเมือง จึงตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกตั้งปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ตามอนุสัญญาการจัดการเลือกตั้งปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ขึ้นมา เพื่อกะตุ้นให้ผู้หญิงมีที่นั่งในสภา โดยนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่หลากหลายมาปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นในสังคมเนื่องจากปัญหาในบางเรื่องผู้หญิงจะมีมุมมองที่แตกต่างจากผู้ชาย

เมื่อคำนวณที่นั่งของผู้หญิงในสภา ในหลายประเทศ พบว่า มี 3 ประเภท คือ

1. กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบโควตาในรัฐธรรมนูญ เช่น ออสเตรเลีย ร้อยละ 27.3 อาร์เจนตินา ร้อยละ 35 วันนาดา ร้อยละ 48.8
2. ประเภทที่สอง คือกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบโควตาในระบบเลือกตั้ง เช่น อีรัก ร้อยละ 25.5 เกาหลีเหนือ ร้อยละ 20 เกาหลีใต้ร้อยละ 13 วันนาดา ร้อยละ 48.8
3. ประเภทสุดท้ายคือ กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบโควตาในพรรคการเมือง เช่น เบลเยียม ร้อยละ 35 เดนมาร์ก ร้อยละ 36.9 เยอรมนี ร้อยละ 31.8 ส่วนไทยอยู่ที่ร้อยละ 10.6 เนื่องจากพรรคเดียวที่มีระบบโควตาให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาททางการเมือง คือพรรคชาติไทย ให้ผู้หญิงอยู่ในส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อในอัตราส่วนชายต่อหญิงเท่ากับ 5 ต่อ 1

การศึกษาเปรียบเทียบเส้นทางการกฎหมายเพื่อเข้าสู่ในสภาของ 5 ประเทศ ได้แก่ เกาหลีใต้ ซึ่งเป็นตัวแทนของประเทศในทวีปเอเชีย ที่มีการส่งเสริมผู้หญิงและมีวัฒนธรรมคล้ายกับไทย ทั้งที่ในอดีตประเทศเกาหลีมีการกดขี่ผู้หญิงอย่างมาก ประเทศที่ 2 อาร์เจนตินา เนื่องจากมีหลังทางการเมืองของอาร์เจนตินาได้ผ่านการต่อสู้มาอย่างมาก ประธานาธิบดีเป็นผู้ที่มีบทบาททางการเมืองที่มีความเข้มแข็งมาก และออกกฎหมายได้คล้ายกับไทย โดยให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการออกพระราชกำหนดได้ ประเทศที่ 3 นอร์เวย์ เป็นตัวแทนกลุ่มสแกนดิเนเวีย ประเทศที่ 4 อังกฤษ เนื่องจากมีการต่อสู้ของกลุ่มเฟมินิสต์อย่างเข้มแข็งมาก และมีสมเด็จพระราชินีเป็นประมุข และสุดท้ายซึ่งน่าสนใจที่สุด คือ ประเทศวันนาดา ในทวีปแอฟริกาใต้ ที่มีประชากรเพียง 8 ล้านคน แต่มีจำนวนสัดส่วนที่นั่งของผู้หญิงในสภามากถึงเกือบครึ่งหนึ่ง ซึ่งในอดีตก่อนเหตุการณ์ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ประเทศวันนาดามีผู้หญิงที่มาจากทางเลือกตั้งในสภาประมาณร้อยละ 18 ต่อมาเกิดเหตุการณ์ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ระหว่างเผ่าตัตซีและเผ่าซูดในปี พ.ศ. 2537 ช่วงเวลาเพียง 100 วัน ทำให้มีผู้คนล้มตายไปประมาณแปดแสนคน หรือเท่ากับ 1 ใน 10 คน ในเวลาต่อมาหลังสงครามกลางเมือง กลุ่มอาร์ทีเอฟซึ่งเป็นกลุ่มของเผ่าตัตซีได้เข้าปกครองประเทศและนำเอาความคลั่งจากสหประชาชาติและประเทศเพื่อนบ้าน คือ ยุกันดาที่นำแนวทางการของยูเอ็นมาใช้ โดยส่งเสริมผู้หญิงในสภาให้มีบทบาททางการเมืองมากขึ้น ประกอบกับภายหลังสงคราม ประชากรชายลดลงมาก โดยเหลือประชากรที่เป็นผู้หญิงร้อยละ 70 ของประชากร อีกทั้งในขณะนั้น กฎหมายวันนาดายังสละหลังและลดรอนสิทธิสตรีอยู่มาก เช่น ยังมีการขลิบคลอริสของเพศหญิง หรือถ้าผู้ชายตาย ผู้หญิงจะไม่ได้รับมรดก ดังนั้น กลุ่มเอ็นจีโอที่ทำงานด้านสิทธิสตรีกว่า 40 องค์กรจึงเข้ามาช่วยเหลือผู้หญิงในประเทศวันนาดา เพื่อให้ผู้หญิงและมีส่วนรวมทางการเมือง เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าสำคัญในบทบาทของผู้หญิงที่จะต้องเป็นตัวแทนฝ่ายบริหารและเป็นตัวแทนฝ่ายนิติบัญญัติ รวมทั้งเป็นตัวแทนของประชาชน

ปัจจุบัน ในประเทศวันดามีจำนวนผู้หญิงร้อยละ 54 ของประชากรทั้งประเทศ โดยเข้าไปทำหน้าที่ในสภาได้ถึงร้อยละ 48.8 ประเทศวันดามีการตั้งคณะกรรมการแห่งรัฐธรรมนุญ ประกอบด้วย 12 คน ในจำนวนนี้มีผู้หญิง 3 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจากภาคประชาสังคม 1 คน ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนุญโดยให้ความสำคัญกับหลักการสิทธิมนุษยชนและความสำคัญของผู้หญิง โดยให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองบนพื้นฐานความเสมอภาคอย่างแท้จริง

แม้กฎหมายใหม่ของประเทศวันดาได้ตั้งเป้าให้มีผู้หญิงเข้าสภาเพียงร้อยละ 30 แต่ในความเป็นจริงมีผู้หญิงในสภาเกือบครึ่งหนึ่ง ส่วนส.ส. ระบบบัญชีรายชื่อมี 3 ระบบ คือ 1) บัญชีรายชื่อผู้ชาย 2) บัญชีรายชื่อผู้หญิง และ 3) บัญชีรายชื่อคนหนุ่มสาว ซึ่งผู้หญิงก็สามารถแทรกเข้ามาได้อีก

นอกจากนี้ วันดายังตั้งกระทรวงเพศและสตรีเพื่อการพัฒนา และตั้งสภาสตรีที่มีผู้หญิงทุกระดับเข้ามาทำงาน ไม่ใช่มีเฉพาะกลุ่มไอโซเท่านั้นและทำหน้าที่ขับเคลื่อนเพื่อให้การศึกษาแก่ผู้หญิง ในอดีต ผู้หญิงวันดาไม่มีโอกาสพูดหรือแสดงความคิดเห็นในสถานที่ที่มีผู้ชายอยู่หรือแม้แต่จะไปไหนมาไหนกับผู้ชายในที่สาธารณะก็ไม่ได้ จุดเปลี่ยนของวันดาจึงน่าสนใจอย่างยิ่งที่พลิกบทบาทของผู้หญิงให้ดีขึ้นขึ้นมาทัดเทียมผู้ชาย

การนำผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมฟังการสัมมนามาใช้ในการปฏิบัติงาน

1. ได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของสิทธิสตรีและการเรียกร้องเพื่อให้สตรีได้มีส่วนร่วมทางการเมืองในประเทศฝรั่งเศส
2. นำข้อมูลที่ได้จากการเสวนา เก็บรวบรวมไว้ในฐานข้อมูลวิชาการเพื่อใช้ในการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกรัฐสภา

∴ เอกสารประกอบ

∴ ผู้เข้าร่วม

1. นางมาลินี คงริน	วิทยากร 8 ว.
2. นายวิชาญ ทราชอ่อน	วิทยากร 5
3. นางบุศรา เข้มทอง	นิติกร 4
4. นายถนัฐพล ยิ่งกล้า	นิติกร 4

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
Webmaster: บุษราภรณ์ อัครนิธิยานนท์